

SERIE: Det nye arbeidsmarkedet

I POLEN:
Sindre Granly
Meldalen
sme@dagbladet.no

Jobber på norsk

Dataingeniørene Lukasz og Rafat jobber i Polen for norske bedrifter. Stadig flere polske bedrifter satser mot Norge, og stadig flere norske bedrifter satser i Polen.

GDANSK/WARSAWA (Dagbladet): – Her flytter vi inn om to uker, sier Lukasz Brzezinski.

Han peker mot et kontorbygg rett utenfor den polske Hansabyen Gdansk.

Nå er det sperringer og stillas rundt bygget, men snart skal han, Rafat Gadowski og IT-firmaet Ilogics fire andre ansatte jobbe for norske kunder herfra.

De to IT-ingeniørene har spesialisert seg på å lage programvare og hjemmesider for norske selskaper. De startet firmaet i januar og har allerede måtte utvide.

– Vi måtte flytte fra de gamle lokalene våre, sier Lukasz.

De to driver et av stadig flere polske firmaer som satser på å tilby varer og tjenester produsert i Polen, for det norske markedet.

– Mange IT-bedrifter satser mot Norge nå. Og norske bedrifter ønsker å samarbeide med polske IT-bedrifter, sier Aleksandra Buczkowska i Innovasjon Norges kontor i Warszawa.

– Polen har et høyt utdanningsnivå innen dette området, og mye høyt kvalifisert arbeidskraft, sier hun.

Stor økonomisk vekst

Dagbladet skrev i går om arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa som redder den norske økonomien. De har løst en flaskehals i økonomien, og bidrar blant annet til å holde renta nede. Men det er ikke bare østeuropeere i Norge som hjelper det norske næringslivet. Samtidig som polske håndverkere drar til Norge og Storbritannia, drar norske selskaper motsatt vei.

– Det er mange små og mellomstore bedrifter som satser på å sette ut noe av produksjonen hit nå. Blant annet på grunn av det lave kostnadsnivået her. Men det er en interesse fra høyteknologiske bedrifter også, så det er ikke bare fordi lønningene er lave, sier Aleksandra Buczkowska.

De fleste av disse bedriftene produserer for hjemmemarkedet.

«I forrige uke var jeg i Oslo. Da fikk vi to nye store kunder med en gang.»

Lukasz Brzezinski, polsk data-grunder

det i Norge. Men Polen er også i ferd med å bli et interessant marked å investere i for norske bedrifter.

– Det er over 38 millioner innbyggere, og sterk vekst med stadig større kjøpekraft i befolkningen. Nå er veksten på 5,5 prosent årlig i økonomien, og den er spådd å vare til 2009, sier Aleksandra Buczkowska.

Veksten er i stor grad drevet av utenlandske investeringer og rammeoverføringer fra EU.

– Det er ikke mange steder i verden det er større vekst enn i Polen nå, sier Buczkowska.

Egen tolk

Arbeidsmarkedet for dataingeniører i Norge er mildt sagt godt. Mange bedrifter sliter med å få tak i godt nok kvalifisert arbeidskraft, og mange studenter rekrutteres lenge før de avslutter studiene. Etterspørselen er like stor etter håndverkere, men der har arbeidsinnvandringen reddet mange norske bedrifter. Rafat Gadowski og Lukasz Brzezinski trenger ikke forlate Polen for å jobbe for norske firmaer.

– Vi trenger ikke å dra til et annet land for å lage et program eller en hjemmeside. Vi kan like godt sitte her, og sende ting over nettet, sier Rafat.

Lukasz og Rafat snakker godt engelsk. Men lite norsk. Derfor har de ansatt Katarzyna Kiekkowska som norsktolk. Hun har master i norsk etter å ha studert norsk ved universitetet i Gdansk, og vært et år på Lillehammer som utvekslingsstudent.

– Jeg oversetter for eksempel tekster fra polsk til norsk, og fra norsk til engelsk. Og jeg hjelper gutta i møter med norske kunder, sier Katarzyna, som i tillegg jobber som lærer på norskkurs for håndverkere, leger og sykepleiere som vil flytte til Norge.

Aldri vært i Norge

Rafat jobber for nordmenn, men har aldri vært i Norge. Det har Lukasz, og det var derfor han fikk ideen om å lage et firma som satset mot Norge.

– Jeg dro rundt i Skandinavia på ferie mens jeg studerte. Jeg likte meg godt i Norge, og dro tilbake og jobbet hos en bildekkforhandler i Oslo en sommer. Jeg har blitt kjent med mange nordmenn, og det fikk meg til å lage dette firmaet, sier han.

I dag er mellom 80 og 90 prosent av kundene deres norske.

– I forrige uke var jeg i Oslo. Da fikk vi to nye store kunder med en gang, sier Lukasz.

Men i motsetning til mange av sine landsmenn har de ingen planer om å dra til Norge for å jobbe.

– Vi liker å bo her. Vi har vennene og familiene våre her, sier Rafat og fortsetter:

– Det er enklere for oss å drive firmaet her også. Nettverkene våre er her, og det er enklere å rekruttere folk, sier han.

FOR NORGE I POLEN: Lukasz Brzezinski og Rafat Gadowski startet firmaet Ilogics med tanke på det norske markedet. Med seg i staben har de Katarzyna Kiekkowska, som har master i norsk fra universitetet i Gdansk.

Sosial dumping: – Straff de norske

Lederen i Stortingets arbeids- og sosialkomité, Karin Andersen (SV), krever strengere tiltak mot sosial dumping enn den rødgrønne regjeringen legger opp til.

– Jeg mener hovedentreprenørene må gis et mye større ansvar enn i dag, sier stortingsrepresen-

tant Karin Andersen (SV) til Dagbladet.

Dagbladet skrev søndag at mange norske firmaer tjener store penger på å sette videre oppdrag der arbeidet til slutt utføres av underbetalt østeuropeisk arbeidskraft. Men når Arbeidstilsynet avdekker sosial dumping, kan de i dag bare anmelde selskapet som arbeiderne er ansatt i, ikke selska-

pet som har satt jobben videre.

Andersen mener Arbeidstilsynet må få mulighet til å gi hovedentreprenøren bøter.

– I dag er det utrolig lønnsomt å utnytte folk på denne måten. Da må vi gjøre det utrolig kostbart. Arbeidstilsynet må få større innsynsrett til å se alle kontrakter, og de må kunne gi hovedentreprenøren bøter, sier Andersen.

Daniel Sannum
Lauten (foto)
dsl@dagbladet.no

k i Polen

markedet. - Markedet er ganske bra i Polen for folk med IT-utdanning. Men vi hadde lyst til å starte noe selv,

ke selskapene

I regjeringens handlingsplan mot sosial dumping, som nå behandles i Stortinget, legges det opp til at Arbeidstilsynet skal kunne gi tvangsmulkt til selskapet arbeiderne er ansatt i. Andersen krever derfor strengere tiltak enn regjeringen.

- Vi må passe oss før vi får en ny underklasse, sier Andersen. Arbeidstilsynet har tidligere

uttrykt ønske overfor regjeringen om at de ønsker slike virkemidler. Line Eldring, ekspert på arbeidsinnvandring og forsker i Fafo, støtter også Andersens forslag.

- Det vil være fornuftig å plassere et større ansvar hos hovedentreprenør. Da vil norske selskaper måtte ta større ansvar for dem som er under dem i produksjonskjeden, sier Eldring.

Får norsk lønn

Om ikke lenge blir det forbudt å lønne bygningsarbeidere under tariff i Norge.

Tariffnemnda, som er oppnevnt av staten, gjør det nå kriminelt å gi bygg- og anleggsarbeidere mindre enn minstelønn.

Allmenngjøringen har tidligere omfattet Oslofjord-området og Hordaland, men etter nemndas vedtak denne uka gjelder den hele landet.

VERDEN I BILDER

SPIDDET: Den kvinnelige idrettsfunksjonæren var ekstremt uheldig da hun fikk et spyd gjennom fotbladet under et stevne i den brasilianske byen Sao Paulo. Foto: Scanpix

Vil kvalitetssikre sakkyndigrapporter

Psykater Randi Rosenqvist foreslår at Den rettsmedisinske kommisjon (DRK) i framtida skal kvalitetssikre sakkyndigrapporter i barnevernsaker.

Tekst: **Jørgen Tangnes**
jta@dagbladet.no

Rosenqvist, som leder kommisjonen, skriver i et høringsnotat til Barne- og likestillingsdepartementet at etter hennes mening bør det opprettes en egen barnefaglig gruppe i Den rettsmedisinske kommisjon (DRK) for barnevernsaker.

DRK består av tre grupper: alminnelig gruppe, laboratorieteknisk gruppe og psykiatrisk gruppe, som kvalitetssikrer alle sakkyndigrapporter i f.eks. drapssaker.

Ifjor behandlet de forskjellige gruppene til sammen 7212 saker.

Samtidig støtter Rosenqvist et forslag om at det oppnevnes to sakkyndige, når det først skal oppnevnes sakkyndige i barnevernsaker, som skal behandles i Fylkesnemnda eller i domstolen.

Overgrep

- I disse sakene, som i straffesaker med behov for psykiatri, er det

store rom for skjønn. Som kvalitetssikringstiltak bør to uavhengige sakkyndige oppnevnes. Det er blitt akseptert i straffesaker, og bør også aksepteres i barnevernsaker.

Det vil også redusere behovet for sakkyndige engasjert av partene, mener RMK-lederen.

Rosenqvist understreker at DRK i dag i psykiatrisk gruppe har saker om barn som er blitt utsatt for overgrep.

- Man vil kunne få en synergieffekt mellom de ulike gruppene, skriver Rosenqvist.

Dobbeltrøller

Advokat Fridtjof Feydt har i en årrekke vært engasjert i barnevernsaker. Han hilser forslaget fra DKR velkommen.

- Jeg foreslo nettopp dette for over 15 år siden. Bakgrunnen er at sakkyndige ofte har dobbeltrøller i barnevernsaker. Som advokat har jeg flere ganger hatt mistanke om at det fra såkalte sakkyndige kommer rene bestillingsverk. En egen gruppe i DRK vil være med og fjerne den meget ubehagelig mistanken, sier advokat Feydt.

PSYKIATER
Randi Rosenqvist.

Truet med skytevåpen

VÆPNET: Grefsen-mannen møtte politiet med våpen da de kom for å hente ham. Foto: Adrian Øhrn Johansen

Politiets stengte av et område på Kjelsås etter at en person truet med skytevåpen.

Væpnet politi sperret av et område rundt bolighuset på Kjelsås i Oslo der mannen hadde forskanset seg. Politiet kom til huset for å

bistå helsepersonell med en psykiatrisk tvangsinnleggelse.

Da politiet ankom huset, ble de møtt av en person som truet med et våpen. Politipatruljen trakk seg tilbake og tilkalte forsterkninger.

Etter fire timer overga mannen seg uten dramatikk. (ANB)